

oruç tutmak; nevrüz ve mihrican günlerinde[8][9] tutmak da aynı şekilde mekruhtur. Ancak oruç tutmayı âdet edildiği günlerin bu günlerle çakışması hâlinde mekruh olmaz. İki gün dahi olsa visal orucu [9][10] tutmak -ki bu, akşam hiç bir ikilde iftar etmeksizin tâ ertesi günün akşamına kadar oruçlu bulunmaktadır- ve ömür boyu[10][11] oruç tutmak dahi mekruhtur. Oruca Niyet[11][12] Niyet Ederken Belirtilmesi Şart Olmayan Oruçlar Niyet ederken belirtilmesi ve geceden niyet edilmesi şart olmayan oruçlar; (1) Eda olarak tutulan ramazan orucu, (2) Zamanı belirli nezir (adanmış) oruçları ile (3) Nafile oruçlardır. (Bu gibi oruçlara) geceden itibaren gün ortasından biraz Öncesine kadar niyet edilebilir ki en doğrusu da budur. Gün ortası; Tan yerinin ağarmaya başlamasından itibaren kaba kuşluk vaktine kadar olan zamandır. Aynı şekilde (bu gibi oruçların) tayin etmeksizin mutlak bir niyetle veya nafile niyetiyle tutulması da doğrudur. (Oruca niyet den kimse) yolcu veya hasta dahi olsa (durum değişmez), Sağlıklı ve mukim olanlar, başka bir vacip oruç niyetiyle ramazan orucunu eda edebilirler. Yolcu olanlar bu hükmün dışındadır. Çünkü onlar, hangi vacip oruca niyet ederlerse, o orucu tutmuş olurlar. Hasta bir kimsenin ramazan ayında bir başka vacip oruca niyet etmesi halinde hangi oruca sayılacağı hususunda ihtilaf olunmuştur. Zamanı belirlenmiş adak oruç, başka bir vacibe niyet edilerek. Tutulamaz; çünkü bu takdirde niyet edilen oruç tutulmuş olur. [12][13] Niyet Ederken Belirtilmesi Şart Olan Oruçlar Niyet ederken belirtilmesi ve geceden niyet edilmesi şart olan bir kısım oruç daha vardır ki bunlar: (1) Kazaya kalmış ramazan orucu, (2) Tutulmaya başlanmış &quo; bozulmuş kazası lâzım gelen nafile oruçlar, (3) Her türlü keffâret oruçları (4) Ve meselâ, "Allah hastama şifâ verirse bir gün oruç tutacağım" diyen kimsenin hastasının şifa bulması durumun olduğu gibi tayin olunmamış mutlak nezir [13][14]oruçlardır. Orucun yasakları, doğrudan söylenirse yemek, içme ve cinsel ilişkide bulunmaktır; tersinden söylenirse orucun yasakları, orucun bozulmasına sebep olan şeylerdir. Vaazın başında da belirttiğimiz gibi oruç, yeme, içme ve cinsel ilişkiden kaçınmaktır. Dolayısıyla bu üç hususa dikkat edildiği takdirde oruç tutulmuş olur. Bununla birlikte bazı davranışların, sayılan bu üç şeyin kapsamına girip girmediği konusunda gerekli veya gereksiz tereddütlere oluşabilmektedir. Yine orucun bozulmasına yol açmamakla birlikte, orucun genel havasına, anlam ve gayesine yakışmayan şeyler konusunda da dikkatli olmak gerektiği için burada günük hayatta karşılaşılabilecek bazı durumlara kısaca işaret etmek istiyoruz. [VAAZIN DEVAMI](#)

[1][2] Yani gerçek tan yeri ağarmasından gurub vaktine kadar olan bir zaman diliminde. [2][3] (İnsanın) bilerek ya da bilmeden içine veya içi hükmünde bulunan yerlerine; gündüzün birşey almaktan (buralara birşeyin girmesinden) sakınmağıdır... Bu şeyin insanın içine, ağız, burun veya yara yoluyla girmesinde bir fark yoktur. [3][4] Meselâ beyin de insanın içi mesabesindedir, insanın başı derin bir şekilde yaralansa ve buraya ilâç konulsa oruç bozulur. [4][5] Burada geçen hüküm kelimesi ile, oruç tutmanın şer'î yünden değeri lendirümesi kasdolunuyor. [5][6] Bu günüre, eyyâm-ı biyd denilmesinin sebebi ayın bu günlerin gecesinde çok parlak olduğu ve o gecelerde hiç kaybolmadığındandır [6][7] Yani ramazan ayından hemen sonra, hiç ara vermeden şevval orucuna de vam etmek. Bunun zıddı ara vermektir. Mevcut delilden açıkça anlaşılabilir birinci şekildedir, yani ramazandan hemen sonra tutmaktır. Nitekim şu hadis-i şeriften de bunun böyle olduğu anlaşılıyor: "Ramazan orucunu tutup da peşi sıra şevval ayından altı gün oruç tu tanlar, sanki bütün yıl oruç tutmuş gibi olurlar." Ramazan ile şevval arasında biraz ara verdikten sonra tutmanın dah iyi olacağı söyleyenler,

«Ramazanın hemen peşinden oruç tutmak, kendilerine farz olan oruca ilâvelerde bulunan Ehl-i kitabın davranışına benzer" diye bir bahane ileri sürüyorlar ki bu geçersizdir. Çünkü onlar bunu, Hak Teâlâ kendilerinden istemediği halde ilâve etmişlerdir. [7][8] Teşrîk günleri, bayram namazları bahsinde de belirttiğimiz gibi, zilhicce ayının on bir, on iki ve on üçüncü günleridir. Yani Kurban bayramı gününden sonraki üç gün. [8][9] Nevruz, eski İranlıların ilkbaharda yaptıkları şenlikler; mihrican ise, son baharda yaptıkları şenliklerdir. (Mütercim) [9][10] Visal, Arapçada birşeyin peşpeşe yapılması; şeriatta ise müellifin belirttiği şeylerdir. Sahabe (Rıdvanullahi aleyhim), Rasûlullah (Aleyhissalâtü vesselâmjm yaptığı herşeyi benimserlerdi. Onun visal orucu tuttuğunu görünce, kendileri de tutmaya başladılar. Ama Efendimiz onların bu hareke­tine engel oldu. Bunun üzerine onlar: «— Ya Rasûlullah, sen de böyle oruç tutuyorsun» deyince, Efendimiz: «— Siz benim gibi olamazsınız, (çühkü) Rabbim beni iâşe ve ibate ediyor, yedirip içiriyor» demiştir. Visal orucu, yorucu ve sıkıntılı olduğundan bizler için mekruhtur. [10][11] Ömür boyu oruç, insanı halsiz düşüreceği için mekruhtur. Uzun müdde de­vam edince alışkanlık haline gelir ve ibâdet maksadıyla tutulmuş olmaktan Çıkar. [11][12] Niyet; kelime manası olarak kalben birşeye yöneldir. Şer'î yönden ise; emrolunan veya mendup (güzel) olan bir işi yapmaya kalbin yöneldir. Niyetin belirlenmesi ise, kalbin yöneldiği şeyi açıkça belirtmektir. Meselâ yarınki ramazan orucunu, nezir veya benzeri bir orucu tutmaya niyet etmek gibi. [12][13] Yani bu üç nevi oruç, (niyet ederken) birşey belirtmeden ve gecedan niyet et­meden tutulabilir. [13] [14] Mutlak nezir, zamanı belirlenmemiş nezir olup iki kısımdır: Birincisi, müellifin de belirttiği gibi, "Allah hastama şifa verirse]! bir gün oruç tutacağım" diyerek, yapılacak şeyin bir şarta bağlanması v­ bu şartın gerçekleşmesi ikincisi ise, "Allah rızası için bir gün oruç tutacağım" ifâdesinde olduğu gibi herhangi bir şarta bağlı bulunmayan nezirdir.

[islam ve Hayat,Güncel Vaaz ve Hutbeler](#)